

Герман А.Б., магістрант гр.ФБСС – 17-1д.

Метеленко Н.Г., д.е.н., проф. - науковий керівник

ЗАКОНОДАВЧІ АСПЕКТИ ЛІКВІДАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВА ЗА РІШЕННЯМ ВЛАСНИКІВ

Запорізька державна інженерна академія, кафедра ФБСС

Ліквідація підприємства – складний і тривалий процес. З метою результативного завершення процесу необхідно чітко дотримуватись передбаченого нормами законодавчого порядку. Ліквідація підприємства – одна з форм припинення діяльності суб'єкта господарювання (юридичної особи), тобто це повне припинення діяльності підприємства, виключення його з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань (далі ЄДР), зняття з обліку у фондах соціального страхування, Пенсійного фонду України, Державної фіскальної служби тощо.

Відповідно до частини 1 статті 104 Цивільного кодексу України (далі ЦКУ) [1] юридична особа (суб'єкт господарювання) припиняється в результаті реорганізації (злиття, приєднання, поділу, перетворення) або ліквідації. У разі ліквідації діяльність юридичної особи припиняється без правонаступництва, тобто її права та зобов'язання не переходять до інших осіб. Таким чином, при ліквідації юридичної особи її права та обов'язки припиняються. Згідно з п. 97.1 ст. 97 Податкового кодексу України від 02 грудня 2010 року № 2755-VI зі змінами і доповненнями (далі – ПКУ) [2] під ліквідацією платника податків розуміється ліквідація платника податків як юридичної особи або державна реєстрація припинення підприємницької діяльності фізичної особи чи реєстрація у відповідному уповноваженому органі припинення незалежної професійної діяльності фізичної особи (якщо така реєстрація була умовою ведення незалежної професійної діяльності), внаслідок якої відбувається закриття їх рахунків та/або втрата їх статусу як платника податків відповідно до законодавства. Підпунктом 16.1.10 п. 16.1 ст. 16 ПКУ [2] визначено, що платник податків зобов'язаний повідомляти контролюючим органам за місцем обліку такого платника про його ліквідацію або реорганізацію протягом трьох робочих днів з дня прийняття відповідного рішення (крім випадків, коли обов'язок здійснювати таке повідомлення покладено законом на орган державної реєстрації).

Розглянемо ліквідацію підприємства за власним бажанням його учасників (засновників). Необхідно звернути увагу на те, що юридична особа є такою, що припиняється із дня внесення до ЄДР запису про її припинення, тобто саме з часу втрати цивільної працездатності юридична особа є такою, що припиняється. Як свідчить судова практика, у разі якщо позивач у позовній заяві не доведе припинення підприємства, воно не вважається ліквідованим. Взагалі, юридична особа може бути ліквідована за такими рішеннями: за рішенням її учасників або органу юридичної особи, уповноваженого на те статутними документами, зокрема і у зв'язку із закінченням строку, на який було створено юридичну особу, досягнення мети, для якої її створено, а також в інших випадках передбачених статутними документами; за рішенням суду про ліквідацію юридичної особи через допущені при її створенні порушення, які не можна усунути, - за позовом учасника юридичної особи або відповідного органу державної влади; за рішенням суду про ліквідацію юридичної особи в інших випадках, установлених законом, - за позовом відповідного органу державної влади (ч.1 ст. 110 ЦКУ) [1].

Насамперед слід зазначити, що єдиного документа, яким би регламентувався порядок ліквідації підприємства, не існує, тобто у ліквідатора є змога враховувати особливості діяльності підприємства, що ліквідується, з метою надання суду більш вмотивованих аргументів для прийняття рішення про припинення. Різні етапи ліквідації регулюються окремими нормативно – правовими актами, при цьому внутрішній порядок ліквідації конкретного підприємства має бути передбачено в його статутних документах. Якщо статут підприємства не містить належними чином сформульованої процедури ліквідації,

підприємству може бути відмовлено в державній реєстрації. Однак на практиці у більшості статутних документів дублюються норми законодавства без їх уточнення для конкретного підприємства.

Порядок ліквідації підприємства складається з двадцяти етапів, завершальним з яких є державна реєстрація припинення юридичної особи. Першим етапом ліквідації є ухвалення рішення про ліквідацію у добровільному порядку, яке оформлюється протоколом на підставі загальних зборів учасників, які у сукупності володіють 100% голосів. На загальних зборах приймається рішення про ліквідацію у добровільному порядку, про призначення ліквідатора, визначення його повноважень і порядку ухвалення ліквідатором всіх рішень, а також строки проведення ліквідації. Затвердження проекту порядку проведення ліквідації та перелік заходів надають змогу ліквідатору розробити програму та здійснювати заходи, керуючись діючим законодавством України.

Таким чином, зрозуміло, що процедура ліквідації за рішенням власників підприємства, поряд із нормативно – правовими актами, діючими на момент ліквідації в Україні, повинна враховувати особливості діяльності конкретного підприємства, що можуть слугувати додатковими поясненнями та аргументами в суді на момент прийняття судом рішення про ліквідацію юридичної особи.

Література.

1. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 року № 435-IV зі змінами та доповненнями. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.
2. Податковий кодекс України від 02 грудня 2010 року № 2755-VI зі змінами і доповненнями. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.